

Intim Widmarks- stämma

Årets Widmarksstämma förde en ojämn kamp mot både Vingåkersdans, andra folkmusikstämmer och hägrande sommarstugor. Men i stället för att bli ett jättearrangemang blev söndagen vid Östra Vingåkers kyrka en stämma av det mer familjära slaget i trädgården bakom församlingshemmet.

En spelmansstämma är en märklig upplevelse där man på förhand bara gjort upp om tid och plats och budat spelmän. Därutöver vet ingen vad som händer eller vilka som kommer. Allt är en enda totalt improviserad tillställning där spelmännen går upp och spelar i både befintliga och nya hastigt hopkomna grupper av olika storlekar lika väl som de kan spela solo.

— I princip är det heller aldrig någon som kan säga hur länge en stämma kommer att hålla på men i dag är det nog lite för varmt för att vi ska hålla på så länge. Dessutom är det ju funktionsmusik vi spelar, nästan allt dansmusik så det är ju lämpligt att vi så småningom flyttar in i IOGT-lokalen där vi ska spela till dans, säger Arne Blomberg Widmarks-kännare, d ordförande i Sörmlands Spelmansförbund och den som leder stämman.

Lärde spela av Näcken

Olof August Widmark föddes i Östra Vingåker 1824 och är jämte August Lindblom från Rejmyre de två spelmän som satt sin prägel på folkmusiken i västra Sörmland. De spelade också tillsammans och hade delvis samma elever.

August Widmarks far var klockare i Östra Vingåker och själv speleman men dog då lille August bara var nio år så han gick i stället i lära hos sin morbror, Svinstafredrik kallad som drev en skvaltkvarn och ansågs trollkunnig.

— Både Widmark och Lindblom sas ha lärt sig spela av Näcken, men det var förstas bara myt. Det slog liksom bättre rent marknadsföret och de hade båda en massa hyss för sig för att förstärka den imagen, berättar Arne Blomberg.

Ett sänt hyss var då Lindblom när han spelade sin Näckpolska gned strängarna med tändsticksplån som på den tiden innehöll fosfor. Då han spelade lyste det grönt om både stråke och strängar. Som avslutning kastade han stråken mot taket, där den blev hängande tack vare den spik han satt fast i spetsen!

Malliga

— De underbläste mer än gärna

mytbildningen med dansande möbler och annat men var egentligen mycket seriösa spelmän även om Widmark var mer aktad av folket än Lindblom som var svår på flickor och därför inte så välkommen att spela på fester. Han rymde också ofta hemifrån långa perioder, söp ner sig och försvann.

Mycket aktad var däremot August Widmark och det är nu sjunde året i rad som Katrineholms Spelmanslag hedrar hans minne med en spelmansstämma. Den mesta av hans musik finns bevarad, upptecknad av elever. Men en samtida uppteckning av 75 melodier gjordes av skollärare Ander Petter Andersson, Berga, V. Vingåker, som skickade in sin samling till musikaliska akademien i Stockholm.

— Det är ett värdefullt material som kom i nytgåva nu i veckan. I spelmanslaget är vi mycket stolta över att i vårt arkiv ha en av Widmarks notböcker hemförd från en som i Amerika av en emigrant bördig från Katrineholm. Och vi är lite malliga över att hans släktingar fortfarande håller kontakt med oss. I dag har vi en av dem här, Myrtle Widmark.

Stämman började redan på förmiddagen med samling vid Widmarksstenen, en minnessten rest vid Kultorp 1948 men flyttad till sin nuvarande plats vid kyrkan, alldeles i närheten av där Widmark föddes, 1982.

Brudmarsch

Därför tågade alla deltagare in i kyrkan till högmässa där Karin Lönnberg kulade med den äran. Kulning kallas de lockrop fäbodstintorna använde för att locka hem boskapen till mjölkning.

Kyrkokören och spelmanslaget sjöng och spelade en brudmarsch efter August Widmark, Arne Blomberg spelade Tystbergavisan till nattvardsgången och Karin Lönnberg sjöng Sköldingevisan. Vid offergången spelade spelmanslaget en rideller brudmarsch från Lerbo varefter man tågade ut för allspel vid minnesstenen.

Efter kykkaffet var det så dags för den egentliga spelstämman som i huvudsak ägnades åt Widmarkslåtar - även om man stack emellan också med lite andra melodier.

Däribland Benny Anderssons Klinga mina klockor som åstadkom kalla välbehagsrysnigar hos åtminstone en i publiken.

Foto: NILS PERSSON

Text: ELISABET FORSLIND



Lite mallig var man i Katrineholms spelmanslag över att släkten Widmark håller kvar kontakten med Katrineholm och Östra Vingåker. På årets minnesstämma deltog Myrtle Widmark (tv), här tillsammans med Spelmanslagets ledare Britt Svanström.



På en spelmansstämma uppstår ideligen nya gruppkonstellationer som spontant och gärna spelar tillsammans. Det här är bara en av alla de olika grupper som kom samman då Katrineholms Spelmanslag höll sin traditionella Widmarksstämma vid Östra Vingåkers kyrka på söndagen.